

Kateri predpisi veljajo v prehodnem obdobju po vstopu Slovenije v EU na področju davka na dodano vrednost in carinskih postopkov?

Z vstopom v EU bo Slovenija vstopila v **carinsko unijo**, v režim, ki je enak za vse države članice in v kateri za vse države članice velja **Carinski zakonik** (Customs Community Code, uredba Sveta 2913/92 z dne 12. oktobra 1992). Za Slovenijo bo za določen čas po vstopu veljalo prehodno obdobje, kot to izhaja iz **Akta o pristopu**, ki je sestavni del pristopne pogodbe k EU.

Primarno zakonodajo (sem spada med drugim Pogodba Evropskih skupnosti, Pogodba Euratom in Pogodba o Evropski uniji), kakor tudi pravne akte, ki na njej temeljijo (npr. Carinski zakonik), bo tako potrebno uporabljati v različici, kot je to navedeno v Aktu o pristopu. Le-ta določa nekatere prehodne ukrepe za lažji prehod pri prometu blaga med starimi in novimi državami članicami in med novimi državami članicami ter za lažje trgovanje med novimi državami članicami in tretjimi državami; na področju carinske zakonodaje veljajo skoraj vsi ukrepi za vse nove države članice na enak način. Omenjene določbe se nanašajo predvsem na odložne carinske postopke (t.j. postopke, pri katerih je plačilo carine odloženo), kateri pa 1. maja 2004 še ne bodo zaključeni. Te postopke se zaključi tako, da se blago ali izvozi v tretje države ali pa sprosti v prost promet ter pri tem plača uvozne dajatve, davek na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) in druge morebitne davke in takse, ki se plačajo ob uvozu.

Carinski odložni postopki se bodo lahko zaključili tudi z oprostitvijo plačila carine, če ima oziroma bo imelo to blago pred 1. majem 2004 bodisi status blaga Skupnosti (starih držav članic), pa carinski postopek, uveden pred pristopom, na ta dan še ne bo zaključen, bodisi status blaga ene izmed držav novih držav članic, pa ta postopek na ta dan še ne bo zaključen.

Prehodnih ukrepov ne gre razumeti kot prehodne določbe Carinskega zakonika, saj bo le-ta začel veljati s 1. majem 2004 v celoti in neposredno, zato njegova uporaba ni vprašljiva. Prehodni ukrepi so le pomoč in napotilo uporabnikom postopkov, kako premagati tedanje stanje, saj odložnih carinskih postopkov po pristopu ne bo več mogoče zaključiti z izvozom v eno izmed starih ali novih članic EU, za blago Skupnosti pa tudi ni upravičeno pobirati carine.

Prehodni carinski ukrepi ne posegajo neposredno na področje davkov in drugih nacionalnih dajatev, tako da je potrebno za to blago ob zaključku postopka kljub uveljavitvi oprostitve plačila carine plačati DDV in druge dajatve, ki se pobirajo ob uvozu.

Z razliko od carinskega področja, kjer velja le en carinski predpis (Carinski zakonik), je sistem DDV v vsaki državi različen, saj zapade ureditev DDV-ja pod nacionalno suverenost vsake države. Evropska skupnost je s Šesto direktivo za uskladitev pravnih predpisov držav članic na področju DDV (direktiva Sveta 77/388 z dne 17. maja 1977) načrtala zgolj skupne cilje, pot in postopki, kako doseči te cilje, pa so prepuščeni presoji vsake države članice. Torej bo na področju DDV-ja v EU po razširitvi **25 različnih predpisov**. V vsakem izmed desetih predpisov novih držav članic pa so urejena tudi prehodna obdobja. Tako prehodni režim za ureditev davčnega statusa blaga, ki je bilo pred 1. majem 2004 uvoženo v Slovenijo iz drugih držav članic EU in do tega dne ni bilo sproščeno v prost promet oziroma ponovno izvoženo iz Slovenije, ureja 66. člen Zakona o davku na dodano vrednost (in ne Akt o pristopu, ki določa prehodna obdobja na carinskem področju). V navedenih primerih se postopki zaključijo v skladu s pravili, ki so veljala, ko je bil postopek začet. Pravilnost zaključevanja začetih postopkov z vidika davčnih predpisov pa bo nadzirala carinska služba.

O avtorju prispevka:

Tadeja Brenčič, univ.dipl. pravnica – PricewaterhouseCoopers d.o.o.